

Anam a Roma?

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar

1. Traduir i comprendre textos llatins de dificultat creixent i justificar la seva traducció, amb la identificació i l'anàlisi dels aspectes bàsics de la llengua llatina i les seves unitats lingüístiques i amb la reflexió d'aquestes mitjançant la comparació amb les llengües d'ensenyament i amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per tal realitzar una lectura comprensiva, directa i eficaç i una interpretació raonada del seu contingut.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2.

Criteris d'avaluació

1.1. Realitzar traduccions directes o inverses de textos o fragments de dificultat adequada i progressiva,

amb correcció ortogràfica i expressiva, identificant i analitzant unitats lingüístiques regulars de la llengua i apreciant variants i coincidències amb altres llengües conegudes.

1.2. Seleccionar el significat apropiat de paraules polisèmiques i justificar la decisió, tenint en compte la informació cotextual o contextual i utilitzant eines de suport al procés de traducció en diferents suports, com ara llistes de vocabulari, glossaris, diccionaris, mapes o atles, correctors ortogràfics, gramàtiques i llibres d'estil.

1.3. Revisar i esmenar les pròpies traduccions i la dels companys i les companyes, realitzant propostes de millora i argumentant els canvis amb terminologia especialitzada a partir de la reflexió lingüística.

1.4. Realitzar la lectura directa de textos llatins de dificultat adequada identificant les unitats lingüístiques més freqüents de la llengua llatina, comparant-les amb les de les llengües del repertori lingüístic propi i assimilant els aspectes morfològics, sintàctics i lèxics del llatí.

1.5. Registrar els progressos i

dificultats d'aprenentatge de la llengua llatina, seleccionant les estratègies més adequades i eficaces per a superar aquestes dificultats i consolidar el seu aprenentatge, realitzant activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, com les propostes en el Portafoli Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent-los explícits i compartint-los.

Competència específica 2 a desenvolupar

2. Distingir els formants llatins i explicar els canvis que hagin esdevingut al llarg del temps, comparant-los amb els de les llengües d'ensenyament i altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per tal de deduir el significat etimològic del lèxic conegut i els significats de lèxic nou o especialitzat.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CP2, CP3, STEM1, CPSAA5.

Criteris d'avaluació

2.1. Deduir el significat etimològic

d'un terme d'ús comú i inferir el significat de termes de nova aparició o procedents de lèxic especialitzat aplicant estratègies de reconeixement de formants llatins atesos els canvis fonètics, morfològics o semàntics que hagin tingut lloc.

2.2. Explicar canvis fonètics, morfològics o semàntics de complexitat creixent que s'han produït tant des del llatí culte com des del llatí vulgar fins a les llengües d'ensenyament, servint-se quan sigui possible de la comparació amb altres llengües del seu repertori.

Competència específica 3 a desenvolupar

4. Analitzar les característiques de la civilització llatina en l'àmbit personal, religiós, social i polític, amb l'adquisició de coneixements sobre el món romà i amb la comparació crítica del present i del passat, per tal de valorar les aportacions del món clàssic llatí al nostre entorn com a base d'una ciutadania democràtica i compromesa.

Aquesta competència específica

es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL3, CP3, CD1, CPSAA3.1, CC1.

Criteris d'avaluació

4.1. Explicar els processos històrics i polítics, les institucions, les maneres de vida i els costums de la societat romana, comparant-los amb els de les societats actuals, valorant de manera crítica les adaptacions i canvis experimentats a la llum de l'evolució de les societats i els drets humans, i afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la memòria col·lectiva i els valors democràtics.

4.3. Elaborar treballs de recerca en diferents suports sobre aspectes del llegat de la civilització llatina en l'àmbit personal, religiós i sociopolític localitzant, seleccionant, contrastant i reelaborant informació procedent de diferents fonts, calibrant la seva fiabilitat i pertinència i respectant els principis de rigor i propietat intel·lectual.

Competència específica 4 a desenvolupar

5. Valorar críticament el patrimoni històric, arqueològic, artístic i

cultural heretat de la civilització llatina, a partir de l'interès per la seva sostenibilitat i el reconeixement com a producte de la creació humana i com a testimoni de la història, per explicar el llegat material i immaterial llatí com a transmissor de coneixement i font d'inspiració de creacions modernes i contemporànies.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL3, CD2, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2.

Criteris d'avaluació

5.2. Investigar el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural heretat de la civilització llatina, actuant de manera adequada, empàtica i respectuosa i interessant-se pels processos de construcció, preservació, conservació i restauració i per aquelles actituds cíviues que assegurin la seva sostenibilitat.

5.3. Explorar les petjades de la romanització i el llegat romà a l'entorn de l'alumnat aplicant els

coneixements adquirits i reflexionant sobre les implicacions dels seus diferents usos, donant exemples de la pervivència de l'Antiguitat clàssica en la seva vida quotidiana i presentant els seus resultats a través de diferents suports.

Sabers bàsics

- Regles fonètiques bàsiques en l'evolució del llatí a les llengües d'ensenyament.
- Lèxic: lexemes, sufixos i prefixos d'origen llatí presents en el lèxic d'ús comú i en l'específic de les ciències i la tècnica; significat i definició de paraules d'ús comú en les llengües d'ensenyament a partir dels seus ètims d'origen llatí; expressions llatines integrades en les llengües modernes i el seu ús en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...).
- Topografia de l'antiga Roma, nom i funció dels llocs centrals de la ciutat.
- Conceptes de llegat, herència i patrimoni.
- Obres públiques i urbanisme: construcció, conservació, preservació i restauració.

- Principals obres artístiques de l'Antiguitat romana.
- Principals llocs arqueològics, museus o festivals relacionats amb l'Antiguitat clàssica.

Context o contextos

Educatiu i personal.

Dinàmiques de presa de consciència

A partir de la lectura i comentari de l'epigrama de Marcial sobre el Coliseu (*Liber de spectaculis*, I) i la Sàtira III de Juvenal, s'enceta un debat sobre la importància de la conservació del patrimoni i els problemes de la massificació a les ciutats.

Precisament pel seu patrimoni cultural, Roma és el destí de molts viatges. En aquesta SA preparem una ruta amb visites guiades virtuals (o si és possible, presencials) als principals llocs de la Roma antiga.

Per tal que l'alumnat faci seu els objectius de cada fase i es pugui autoavaluar, es consensuen les rúbriques oportunes amb els alumnes i recolliran en una carpeta

Batxillerat. 2n curs. Llatí II

d'aprenentatge individual els materials de les diferents tasques proposades. El docent revisarà aquests materials durant el desenvolupament de cada fase i farà propostes de millora.

Instruccions i material

Materials sobre les ciutats romanes. Selecció de textos en llatí que descriguin o mencionin diferents llocs, monuments o obres de la ciutat antiga de Roma. Plànol de la ciutat antiga de Roma. Ordinadors i connexió a internet. Banc de recursos digitals per a la preparació de les visites guiades.

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques de les produccions

FASE 1: Topografia de l'antiga Roma. Es proporcionen recursos sobre el model urbanístic romà i les principals obres públiques. Els alumnes elaboren un glossari de termes relacionats amb els espais propis d'una ciutat romana. També han d'indicar derivats dels termes i

assenyalar els canvis que s'hi han produït.

Es proporciona el dibuix d'un mapa físic de la Roma primitiva i una llista de llocs a situar-hi (7 turons, Tíber, Camp de Mart, illa tiberina, perímetre de les murades i Porta Capena, Via Appia).

Es projecta un plànol sense llegenda de la Roma del segle II dC i es dona una llista amb els noms dels llocs centrals de la ciutat que es troben en el plànol. Els alumnes els han d'identificar i fer-ne la llegenda.

Es compara l'estructura ideal de la ciutat romana i l'estructura de Roma. Els alumnes amplien el glossari.

FASE 2: La ciutat de Roma als textos.

Les competències específiques 1 i 2 es treballen a partir d'una selecció de textos en llatí que descriguin o mencionin diferents llocs, monuments o obres de la ciutat antiga de Roma. Per aquesta tasca pot ser molt útil el capítol XXXVI de *Lingua latina per se illustrata*, Pars II (Roma Aeterna).

A partir dels textos, s'amplia el glossari.

FASE 3: Planificació d'un itinerari

amb visites guiades per la ciutat antiga de Roma.

Amb l'aplicació Google Earth es crea un projecte compartit amb tota la classe. S'adjudica a cada alumne una obra o un lloc destacat de l'antiga Roma perquè en prepari una visita guiada. Cada alumne s'encarrega d'ubicar la seva obra en el projecte compartit de Google Earth i de seleccionar diverses imatges de com era antigament i de l'estat actual. La visita ha d'incloure la redacció amb la datació, autoria, descripció, utilitat, rellevància, etc., de l'obra en qüestió i enllaços a vídeos, visites virtuals o materials rellevants amb què s'ha documentat.

Si la visita guiada presencial no és possible, l'exposició oral es farà a classe amb l'ajuda del projector.

Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques

Durant el procés de realització de les tasques, el docent les revisarà i farà propostes de millora. Hi haurà rúbriques individuals (traducció, carpeta d'aprenentatge, glossari i

ubicació, selecció de recursos i descripció del lloc o obra al projecte compartit de Google Earth) i col·lectives (llegenda del plànol de Roma i elaboració de l'itinerari). Per valorar les visites guiades s'aplicarà la coavaluació.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Els criteris corresponents a les competències específiques 1 i 2 es valoraran mitjançant les traduccions, amb les revisions i esmenes dels propis alumnes, i el glossari.

Els criteris de les competències específiques 4 i 5 es valoraran a amb la llegenda del plànol de la Roma antiga i amb els productes resultants de la fase 3 i de la seva exposició oral.

S'ha de tenir en compte el progrés de cada alumne durant la SA, valorant tant els resultats de les tasques proposades com els coneixements i habilitats assolits des del començament de l'activitat. Aquesta SA permet transferències de coneixements amb les matèries

Batxillerat. 2n curs. Llatí II

lingüístiques, Geografia i Història, (pel testimoni de la història que es desprèn de la ciutat de Roma) i Economia (per la importància d'invertir en la conservació i restauració del patrimoni i de promoure en l'alumnat actitud cíviques que n'assegurin la sostenibilitat).

